Міністерство аграрної політики та продовольства України, УІЕСР. 2016. 81 с. URL: https://sops.gov.ua/uploads/page/5a5f4147d3595.pdf

2. Ермантраут Е.Р., Гопцій Т.І., Криворученко Р.В. та ін. Методика селекційного експерименту (в рослинництві) : навчальний посібник. МОН України, ДБТУ. Харків : Біотехкнига, 2025. 348 с. URL: https://repo.btu.kharkiv.ua/server/api/core/bitstreams/60168cb7-4c38-4473-9409-f8ba2cc74340/content

3. Державний реєстр сортів рослин, придатних для поширення в Україні_03.11.2025. xlsx. URL: https://minagro.gov.ua/file-storage/reyestr-sortiv-roslin

УДК631.8:634.11.076

[1]Леус В. В., [2]Шубенко Л. А., канд. с.-г. наук, доценти
[1]Мулєнок Я. О., канд. с.-г. наук, старш. викладач
[1]Державний біотехнологічний університет
[2]Білоцерківський національний аграрний університет
e-mail: vitaliyleus79@gmail.com, kravczova.190691@ukr.net, Lidd@i.ua

ВПЛИВ ПРЕПАРАТУ СТАРМАКС ТЕАМ НА ІНТЕНСИВНІСТЬ ЗАБАРВЛЕННЯ ПЛОДІВ СОРТУ ГАЛА

Попит на ринку плодової продукції вимагає вирощування для споживання у свіжому вигляді плодів з високими смаковими і товарними якостями (забарвлення, маса, форма плоду, аромат, консистенція м'якоті) [2].

Серед численних якісних характеристик яблук, таких як щільність м’якушу чи гармонійний смак, на вибір плодів кінцевим споживачем суттєво впливає і забарвлення шкірочки плодів [5]. Можливість впливати на забарвлення плодів є важливою частиною технології їх вирощування. Загалом споживачі, які купують імпульсивно і пов’язують колір шкірочки плодів із ступенем їх стиглості, віддають перевагу гарним яскраво червоним сортам яблук [3]. Тому, поганий і нерівномірний розвиток забарвлення плодів червоних сортів яблук завдає виробникам серйозних економічних збитків.Таким чином, пошук можливостей для покращення забарвлення поверхні плоду яблуні є досить актуальним питанням.

Мета досліджень полягала у проведенні обприскування дерев яблуні сорту Галапрепаратом СтармаксТеамдля покращення забарвлення поверхні плоду.

Дослідження проводили протягом 2025 року у ТОВ «Харківська фруктова компанія» в інтенсивному яблуневому саду площею 32 га закладеного за схемою 3,2*0,9 у 2014 році. Досліджувались дерева осіннього сорту Гала. Обприскування проводили за три тижні, з повторенням за два тижні, до орієнтованого строку збирання плодів з нормою витрати препарату 5 л/га. Контрольні дерева не обприскувались. Кожен варіант досліду було закладено утрьохкратній повторності з 5 обліковими деревами розміщеними послідовно у

ряду [1]. Інтенсивність забарвлення плодів визначали візуально поділивши плоди на три фракції: менше 50% поверхні плоду забарвлено, 50-75% поверхні плоду забарвлено, більше 75% забарвлено поверхні плоду.

На сьогодні на ринку мікродобрив існує достатньо велика кількість продуктів, які впливають на покращення якості плодів яблук [4].Французька фірма Agronutrition з 2024 року представила на ринок України препарат СтармаксТеам.СтармаксТеам – це біостимулянт, який поєднує екстракт протеїну з кальцієм, підвищує твердість та покращує червоне забарвлення плодів, за рахунок більшого виробництва антоціанів.Антоціани відіграють вирішальну роль у формуванні візуальної привабливості та харчової якості плодів.

За результатами наших досліджень встановлено, що плоди на дерева, що оброблялись препаратом СтармаксТеам мали більш рівномірне забарвлення по всій поверхні плоду, сам відтінок значно яскравіший, що дало можливість провести збирання врожаю не вибірково, а за один раз. На ділянках без застосування СтармаксТеам забарвлення плодів було нерівномірним: частина плодів мали забарвлення, а інші ще були без відповідного забарвлення. Таким чином, на цих ділянках збір плодів проводили у два етапи: спочатку зривались плоди, що мали забарвлення, а потім, через тиждень, знімались всі інші плоди. Отже, застосування препарату СтармаксТеам збільшує відсоток забарвлених плодів у кроні, дозволяючи зібрати їх одночасно, що значно зменшує затрати та пришвидшує процес збирання плодів. Окрім того, раннє забарвлення плодів дає можливість раніше розпочинати реалізацію продукції, тим самим збільшуючи економічну ефективність за рахунок вищої реалізаційної ціни.

Аналізуючи відсоток забарвлення поверхні плоду встановлено, що застосовуючи СтармаксТеам отримано 100% плодів, що мали забарвлення поверхні плоду більше 75%. На ділянках без застосування даного препарату лише 67% плодів мали забарвлення поверхні плоду більше ніж 75%.

Отже, для покращення забарвлення плодів сорту Гала, а також застосування одноразового збирання рекомендуємо у інтенсивних насадженняяблуні за три тижні з повторним обприскуванням за два тижні до запланованого збору врожаю обробляти дерева препаратом СтармаксТеам у нормі 5 л/га.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кондратенко П. В. Бублик М. О. Методика проведення польових досліджень з плодовими культурами. Київ. Аграрна наука, 1996.–95 с.

2. Мельник О.В., Кравцова Я.О. Освітленість крони в насадженнях яблуні залежно від строку обрізування. Вісник Уманського національного університету садівництва. 2017. №2. С. 67–71 https://cyberleninka.ru/article/n/osvitlenist-kroni-v-nasadzhennyah-yabluni-zalezhno-vid-stroku-obrizuvannya

3. Леус В.В. ОцінкасортівяблуніВумовахлівобережногоЛісостепуУкраїни. VI thInternationalscientificandpracticalconference «Abouttheproblemsofscienceandpractice, tasksandwaystosolvethem» (October 26-30, 2020). Milan, Italy. 2020. P. 24-25 https://isg-konf.com.

4. Леус В.В., Шубенко Л.А., Кубрак С.М. Ефективність застосування

біопрепаратів в інтенсивному саду яблуні ТОВ «Харківська фруктова компанія». Садівництво. 2023. № 78. С. 111-120. http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/10484

5. LiZ, GemmaH, IwahoriS. Fruit color development, anthocyanin content, standard quality, volatile compound emissions and consumer acceptability of several 'Fuji' apple strains.Scientia Horticulturae. 2012. P 138-147 https://www.researchgate.net/publication/257147695_Fruit_color_development_anthocyanin_content_standard_quality_volatile_compound_emissions_and_consumer_acceptability_of_several_'Fuji'_apple_strains

УДК 634.11.03:631.542.32

Леус В. В., канд. с.-г. наук, доцент
Літинський Д. Д., здобувач вищої освіти*
Державний біотехнологічний університет
e-mail: vitaliyleus79@gmail.com, didenko250494@gmail.com

СПОСОБИ СТИМУЛЮВАННЯ КРОНОУТВОРЕННЯ САДЖАНЦІВ ЯБЛУНІ

У більшості країн Західної Європи з розвинутим садівництвом спостерігається тенденція до створення інтенсивних яблуневих садів із щільним розміщенням дерев при формуванні у них малооб'ємних крон. У зв'язку з інтенсифікацією вирощування яблуні значно збільшилася потреба у саджанцях. Для успішного розвитку садівництва в Україні необхідні значні обсяги високоякісного садивного матеріалу, від якого залежить ефективність насаджень.

Ідеальним садивним матеріалом для сучасного інтенсивного саду є одно- або дворічні саджанці скороплідних високоврожайних сортів на карликових підщепах, дерева яких відповідають вимогам галузевого стандарту і мають крону з 4-6 гілками. Особливо ціняться дворічні саджанці яблуні з однорічною кроною (типу кніп-баум), які за дотримання агротехніки забезпечують урожайність у 15-30 т/га на другий рік від садіння саду й активне її нарощування до 40-60 т/га. Такі саджанці повинні мати добре розвинену кореневу систему, високе (20 см) місце щеплення, товщину штамбу не менше 12 мм на висоті 10 см над місцем щеплення, мати 5-7 бічних гілок завдовжки 30 – 40 см на висоті 65 – 70 см. Вирощування таких саджанців неможливе без перегляду окремих положень існуючих технологій, в яких основна увага зверталася не скільки на якісні, стільки на кількісні характеристики.

Оскільки окремі цінні сорти яблуні через свої біологічні особливості не схильні до передчасного галуження, або ця здатність проявляється дуже слабо, необхідно розробити такі прийоми, які б цей процес стимулювали.

Досвід і виробнича практика свідчать про те, що закладання сучасних

*Науковий керівник – Леус В. В., канд. с.-г. наук, доцент